

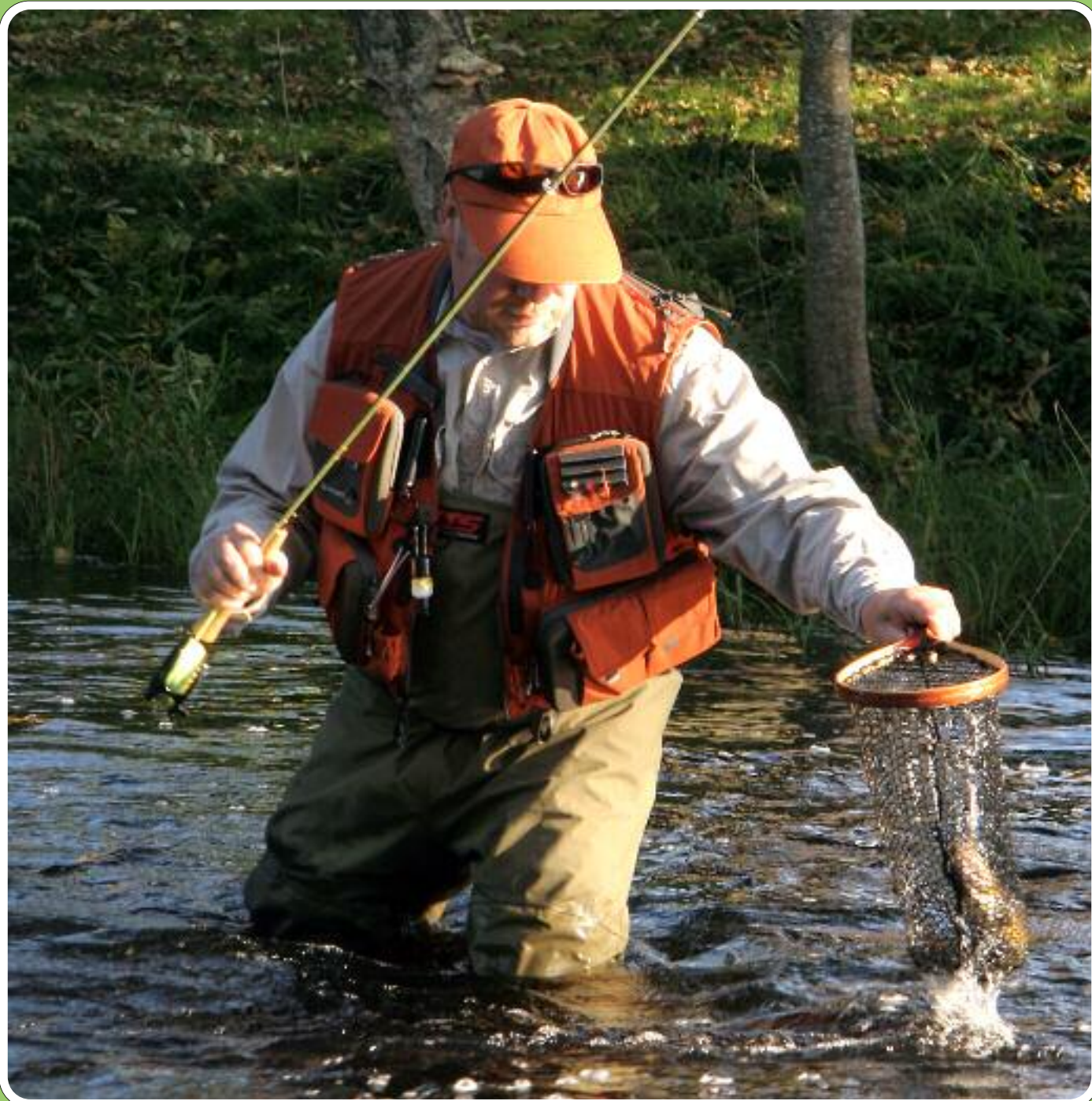
NR 2 • 2008

Sverige: 68:-

Danmark: 73:-

Norge: 78:-

Flugfiske i Norden

- Bäckslända och torrfluga • Det tjeckiska nymffisket
- Havsabborre på Irland • Väder för laxfiske
- Bibio – tidig insekt för öring och regnbåge

Det tjeckiska nymffisket

De flesta flugfiskare har hört talas om det högeffektiva fisket med förtyngd nymf och korta kast som har en tradition i Tjeckien och Polen. I en serie artiklar ger oss Johan Klingberg en orientering och introduktion i ämnet. Han börjar med att redogöra för vad som är passande i utrustningsväg och kommer i två följande nummer av FiN in på fisketeknik och flugmönster.

TEXT OCH FOTO: JOHAN KLINGBERG

FÖRSTA GÅNGEN som jag hörde talas om den så kallade tjecknymfmetoden var via ett rykte i samband med världsmästerskapen i flugfiske i Finland vid slutet av 1980-talet. Några polacker hade där fiskat skjortan av världens flugfiskeelit med en ny teknik att fiska med nymfimitationer. Här i Norden fanns just ingen kunskap om hur tekniken skulle utföras och följaktligen fick vi som var intresserade helt enkelt gissa och pröva oss fram.

Den nymffiskemetod som de flesta hade hört talas om eller kände till vid den här tiden, där nymferna presenterades fridriftande genom uppströmskast, var Frank Sawyers »Neather Avon Style«.

Sawyers sätt att presentera sina för-

tyngda nymfer var säkert det största fisketekniska som hänt sedan G E M Skues lansering av fisket med nymf tidigt förra seklet och väl omtalad, inte minst i Sverige. Men Sawyers teknik upplevdes av många som både komplicerad och krävande att praktisera. Den utgår ju också från att man ser eller åtminstone kan lokalisera fisken eller helst fiskar på vak. (FiN kommer att beskriva Frank Sawyers nymffisketeknik, som är ett av de mest sofistikerade sätten att fiska fluga, längre fram. Red:s anm.)

Eftersom den nya östeuropeiska tekniken har inslag som påminner om Sawyers metod, som kräver hög koncentration, så var det många som avstått att pröva även

Patrik Johansson, Ulf Börjesson och nedan till höger Martin Heath fiskar nymf på tjeckiskt manér i ån Tidån vid Baltak.

den här tekniken. Men tjecknymphfiske är inte alls svårt att lära sig, det är både spännande och enkelt att ta till sig.

Årligen arrangerar Hökensås Sportfiske, vid Vätterns sydvästkust, ett ungdomsläger i flugfiske där deltagarna bland annat fiskar i ån Tidån vid Baltak. Numera ingår tekniken som ett delmoment i kursen och de flesta lär sig att använda den ganska snabbt. Detsamma gäller naturligtvis även vid vuxenkurserna där deltagarna oavsett antal flugfiskeår bakom sig mycket snabbt tillägnar sig metoden. Men visst finns det detaljer som gör tekniken enklare att utföra och mer åtkomlig för alla som vill pröva.

Fortsättning följande uppslag

Det tjeckiska nymffisket

Fortsättning från föregående uppslag

Långa spön med mjuk aktion

I somras fiskade jag tillsammans med Snorre Grønnæss i Trysilälven vid norska Plassen. Snorre som är en mycket hängiven »tjecknymfare« lät mig pröva hans nyinköpta favoritspö, en tiofotare i klass tre. Spöet kändes visserligen onaturligt långt men det låg lätt i handen och var en fröjd att fiska med. Längden gjorde det enkelt att styra och påverka flugornas drift i den stora älven.

Till skillnad från andra flugfisketekniker så kastar man egentligen inte i vanlig mening, utan snarare svingar eller sveper ut flugorna vid tjecknymffiske. Då är det bra om flugorna rör sig i en vid och relativt långsam båge i själva svepet, annars finns det risk för att upphängarflugorna trasslar ihop sig med varandra. Därför kan ett långsamt mjukt spö vara enklare att använda än ett snabbt spö, där lina och flugor ges en högre hastighet då de kastas med.

På kontinenten är fisketrycket i åarna ofta betydligt hårdare än i våra vatten. Fisken kan därför vara oerhört skygg och svårfångad. Ofta krävs det att man går ner till en mycket tunn tafsspets, ibland ända ner till 0,08 mm diameter för att fisken skall ta. För att inte en så tunn tafsspets skall ryckas av vid ett mothugg eller en drillning, så föredrar allt fler spön med en långsammare och mer »mjukdämpande« aktion.

Här i Norden, där det inte ställs krav på en lika extremt tunn tafsspets, kan spöet väljas utifrån andra preferenser. Fiskar man i en bred älv med stora öppna ytor, där spöets längd inte hindras av buskar

eller trädöverhäng, så är det många nymffiskare som föredrar ett långt spö. Gärna upp emot tio fot och i klass fyra eller fem. Den här fiskemetoden bygger visserligen på korta kast men med ett långt spö när man ut och kommer åt att dirigera flugornas drift som man önskar. Om man fiskar i ett mindre vatten, där omgivande vegetation begränsar kastutrymmet, så väljer man i stället en spölängd som passar bättre där. Vad gäller spöets aktion så är det mest en smaksak där man själv avgör vilket som känns bäst. Men åter igen, testa gärna ett spö med en mjukare aktion om du har problem med att upphängarflugorna trasslar sig.

Flytlinor som syns bra

KASTLÄNGDEN i detta fisket är sällan många meter vilket innebär att valet av fluglina är av mindre betydelse än annars. Utöver att man använder en flytlina med en tillräckligt grov spets som flyter bra, så ställs just inga andra krav på lina i övrigt. Tycker man att det är svårt att se lina i strömmen så bör man välja en linfärg som syns bra. Många föredrar linor med en tydlig signalfärg, exempelvis fluorescerande gul eller orange. Men det skall också sägas att flera drivna nymffiskare menar att de har lättast att följa en vit lina i strömmen.

Tafsdimension efter vattendjup

EFTERSOM FLUGDRIFTERNA både är snabba och relativt korta i det här fisket, så gäller det att flugorna snabbt sjunker ner till botten. Ett sätt att få dem att göra det är naturligtvis att använda väl förtyngda

Flytlinans spets skall flyta högt och vara lätt att hålla ögonen på, med hjälp av färgen.

flugor. Ett annat inte lika vanligt knep är att använda sig av en tunnare tafsspets. En tunnare lina har mindre yta, vilket gör att den lättare skär igenom vattnet utan att lyftas upp av strömtrycket. Genom att variera grovleken på tafsen så kan vi alltså reglera hur djupt flugorna skall fiska. Fiskar man i ett relativt djupt vattenavsnitt, 1,5–2,5 meter, där strömmen kan utöva påverkan på tafsen under längre tid, så går man ner i tasspetsdimension. Då man fiskar i en grundare ström, 0,5–1,5 meter djup, så väljer man i stället en grövre spets på 0,16 eller till och med 0,18 mm. En tumregel är att om flugorna ofta fastnar i botten så går man helt enkelt upp i tafstjocklek. Om man i stället aldrig fastnar och märker att flugorna inte sjunker ordentligt så bör man gå ner till tunnare tafsgrovlek.

Hjälp att se när fisken tar

EFTERSOM FLUGORNA fiskas fridriftandes så känner man sällan då fisken tar – istället så indikeras nappet genom att den del av tafsen som flyter plötsligt rör sig eller stannar upp. Många flugfiskare tycker att teknikens svårighet ligger just här; nämligen att kunna upptäcka nappet. Men det finns faktiskt bra hjälpmedel att ta till i form av smidiga nappindikatorer.

Flytpasta som nappindikator

DETTA ÄR EN mycket populär och smidig indikator och som namnet antyder består den av en färgglad flytande pasta. Pastan knådas samman till en liten boll runt fluglinespetsen eller tafsbotten. Den finns att köpa i flera olika färger men är populärast i färgerna fluorescerande gul och orange. I burken är pastan mjuk och formbar, men då den väl kommit i beröring med vatten så kyls den ner och hårdnar.

Pastan är enkel att använda, dessutom sitter den ordentligt fast utan att glida och ändra avståndet ner till flugorna.

Flöte som nappindikator

EN ANNAN TYP av indikatorer är ett slags flötesliknande frigolit- eller balsakulor. De här flötena har ett spår för tafsen att placeras i. Sedan man placerat tafsen i spåret så låser man fast den i indikatorn genom att trycka fast ett gummiband, en gummiremsa över tafsen.

Nackdelen med flötena jämfört med pastan är att de förstnämnda ibland är lite för stora och klumpiga att kasta med, de ger helt enkelt ett visst luftmotstånd som stör rytmten.

Miniflötorna är lätta att se men ger luftmotstånd och är lite besvärliga att kasta med.

Indikatorer av garn

EN VANLIGT förekommande indikator typ som är populär särskilt i USA och på Nya Zeeland är den klassiska indikatorn av garn. I ändan på garnet är en liten gumming applicerad. Genom att trä tafsens dubbelvikt genom indikatorns gumming och därefter lägga den dubbelvikta tafsens över och runt garnets så sitter indikatorn fixerad på plats utan att börja glida. Nackdelen med en indikator av garn är att den förr eller senare succesivt mister sin flytför-måga och sjunker.

En mycket bra indikator bestående av cirka 30 cm dacronlina. Dacronlinans ena ögla länkas samman eller knyts i hop med fluglinespetsens nylonögla och i den andra ögla kopplar man fast tafsens. Den här indikator tafsens är artikel-författarens personliga favorit.

En annan tidigt förekommande och mycket populär modell av garnindikator består helt enkelt av en stump väl impregnerat garn som man knyter fast runt linan precis vid tafsknuten eller i någon skarv mel-

lan sektioner av tafsens. Ett för ändamålet speciellt framtaget garn som heter just »Indikatorgarn« finns givetvis att inhandla, men det går också att själv impregnera en bit polypropylengarn i någon färg som är väl synlig.

Fortsättning nästa sida

Flytpasta, garn och garnindikator med ring samt miniflötorna av olika modeller hjälper oss hålla koll på flugans gång och när fisken tar den djupt fiskade nymfen i det krabba vattnet.

Det tjeckiska nymffisket

Fortsättning från föregående uppslag

Att upptäcka napp med indikator

DET VANLIGASTE sättet att upptäcka att en fisk tagit flugan är att indikatorn sjunker, stannar eller plötsligt rör sig. Men det finns faktiskt även andra sätt. Genom att knyta fast två små garnbitar på tafsen med en halvmeters mellanrum kan man få en mycket känslig indikator. De båda indikatorerna följer samma väg på vattenytan då de driver med strömmen. Men om en fisk tar flugan så börjar indikatorn närmast flugan att få en förändrad drift-hastighet. Genom att indikatorerna rör sig med olika hastighet så kommer avståndet plötsligt att förändras mellan dem. På så vis kan man upptäcka även mycket försiktiga napp.

Indikator av dacronlina

INDIKATORTAFS ÄR EN helt annan typ av nappindikator än de i artikeln tidigare nämnda och som under senare år kommit att bli alltmer populär. Den består av en

drygt 30 cm lång oftast orange eller gul dacronlina med en ögla i båda ändarna. Dacronlinans ena ögla länkas samman eller knyts i hop med fluglinespetsens nylonögla och i den andra ögla kopplar man fast tafsen. Dacronlinan följer smidigt vattnets rörelser och rytm och reagerar mycket snabbt då något drar i flugan under den.

Till skillnad från de övriga typerna av indikatorer som bara indikerar napp genom att sjunka eller stanna, så kan den här indikatorn även signalera napp genom att röra sig i sidled. Jag tycker personligen att den här typen av indikatorer är helt överlägsen det mesta annat jag har provat men den kräver en hel del övning för att man verkligen skall lära sig förstå hur den fungerar.

Lin- och tafsfett

EFTERSOM DEN yttersta linspetsen är i kontakt med vattenytan hela tiden så måste den fettas in för att bibehålla sin flytförmåga. Det finns några olika typer av impregneringsfett, de flesta är egentligen silikonfett som både kan användas till

att impregnera torrflugor och fluglinespetsar med. Tänk dock på att det vanliga silikonfettet som finns att köpa som en liten flaska av typ Gink oftast är lättflyktigt och sköljs av linan ganska fort. Då är det bättre att köpa det fett som ofta ligger i en liten burk med lock och som också kallas för just »lin- eller tafsfett«. Detta är betydligt fastare och kletigare och sitter kvar på linan betydligt längre.

Till att börja med: fetta gärna in tafsbotten och övergången mellan lina-tafs så denna flyter högt.

SOM DU SÄKERT inser krävs det inte att du byter ut något väsentligt av din vanliga utrustning för öring-, harr- eller regnbågsfiske. Den här teknikens effektivitet beror i princip på att ha en god kunskap om vattnets rörelse, fiskens beteende, insekterna och naturligtvis förmågan att kunna presentera flugorna på ett korrekt sätt.

Artikeln i nästa nummer av FiN kommer vi att ägna åt fisketekniken, som inte är någon större svårighet att lära sig. 🐟

Nästa artikel i serien, i FiN nummer 3, ägnas åt fisketekniken och i FiN nummer 4 beskrivs flugtyper och mönster som lämpar sig särskilt väl för den här fiskemetoden.

